

14.12.2018

Opetus- ja kulttuuriministeriö
Kirjaamo@minedu.fi

Ammattikorkeakouluista annetun VN:n asetuksen ja OKM:n ammattikorkeakoulujen perusrahoituksen laskentakriteereitä koskevan asetuksen muuttaminen

Teknologiateollisuus ry kiittää mahdollisuudesta lausua ammattikorkeakouluja ja niiden perusrahoituksen laskentakriteereitä koskevien asetusten muuttamisesta ja onnittelee samalla ministeriötä ja korkeakouluja Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen 2030 vision toimeenpanon ripeästä käynnistämisestä. Tärkeimmät kommenttimme esitettyihin asetusmuutoksiin ovat:

- Uuden rahoitusmallin kokonaisuus on tarkoituksenmukainen ja kannatettava.
- Ehdotettu jatkuvan oppimisen sekä työllistymisen ja sen laadun rahoitusosuuksien kasvattaminen on erityisen tärkeää ja myönteistä.
- Ammattikorkeakoulujen työelämälähtöisyyden tulee näkyä sen järjestämisessä koulutuksessa, tki-toiminnassa ja rahoitusmallissa. Koulutuksen perusteella määräytyvän rahoitusosuuden tulee olla vähintäänkin esitetty 76 %.
- Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen 2030 vision tavoitteiden saavuttamiseksi yhteiskunnallisen vaikuttavuuden ja profiloitumisen merkitys on keskeistä ja tulevaisuuteen suuntautuvan strategiaperusteisen rahoituksen painoarvon kasvattaminen perusteltua.
- Rahoitusmallin muutosten lisäksi osaaajavajeeseen vastaamiseksi tutkintokattoja tulee joustavoittaa vision toimeenpanoa valmistelleen työryhmän ehdotusten mukaisesti ja tämän tulisi tapahtua jo vuodesta 2019 alkaen.
- Korkeakoulujen ohjauksen kehittämistä tulee jatkaa, tietopohjaa vahvistaa, päätöksenteon läpinäkyvyyttä lisätä ja sidosryhmät osallistaa intensiivisesti kehittämistyöhön.

Ehdotettu uusi rahoitusmalli ja eduskunnan käsittelyssä oleva esitys ammattikorkeakoululain muuttamisesta vievät ammattikorkeakoulujen ohjausta oikeaan suuntaan, ja pidämme molempia esityksiä ensiarvoisen tärkeinä. Osaaajavajeeseen vastaamiseksi on tärkeää, että tietojenkäsittely, tietotekniikka ja tekniikan alat -koulutusalaryhmän ja näiden alojen koulutusta tarjoavien korkeakoulujen tutkintokattoja joustavoitetaan vision toimeenpanoa valmistelleen työryhmän ehdotusten mukaisesti ja tämän tulisi tapahtua jo vuodesta 2019 alkaen.

Uuden rahoitusmallin kokonaisuus on tarkoituksenmukainen ja kannatettava.

Asetusluonnoksessa esitetään, että ammattikorkeakoulujen perusrahoituksesta 92 prosenttia määräytyisi toiminnan laajuuden, laadun ja vaikuttavuuden perusteella ja 8 prosenttia muiden koulutuspolitiikan sekä tutkimus- ja kehittämisspolitiikan tavoitteiden perusteella (strategiaperusteinen rahoitus). Koulu-

tuksen perusteella määräytyväksi rahoitusosuudeksi esitetään 76 % ja tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan perusteella määräytyväksi rahoitusosuudeksi 16 %.

Teknolohiateollisuus ry pitää rahoitusperusteiden keskinäistä painoarvoa tarkoituksenmukaisena. Rahoitusmallin uudistamisen ohella korkeakoulujen ohjausta tulee samanaikaisesti kehittää kokonaisuutena ja strategiaperusteisen rahoituksen määräytymisperusteita tarkentaa mallia valmistelleen työryhmän ehdotusten mukaisesti.

Ammattikorkeakoulujen perustehtävänä on tuottaa työelämälähtöistä osaamista. Teknolohiateollisuus ry pitää tärkeänä, että koulutuksen perusteella määräytyvä rahoitusosuus on vähintäänkin esitetty 76 %.

Esitettyssä rahoitusmallissa indikaattoreihin sidottu osa perustuu jo toteutuneeseen toimintaan, strategiaperusteinen osa on tulevaisuuteen suuntautuva. Ammattikorkeakouluja koskevat tilastot kertovat, että indikaattoreihin perustuvan rahoitusosuuden jakautuminen korkeakoulujen kesken on pysynyt pitkälti vakiona vuodesta toiseen tehden tästä osuudesta korkeakouluille vakaan ja ennakoitavan (poikkeamat sidoksissa hallituksen budjettipäätöksiin). Teknolohiateollisuus ry pitääkin tarkoituksenmukaisena, että strategiaperusteisen osuutta esitetään hieman kasvatettavaksi - 8 prosenttiin.

Strategiaperusteisen rahoituksen pääpaino ammattikorkeakoulujen profiloitumiseen ja vaikuttavuuteen ja korkeakoulujen omiin strategioihin.

Strategiaperusteisen rahoituksen määräytymisperusteita esitetään tarkennettavaksi siten, että se jakaantuisi ammattikorkeakoulun omaa strategiaa ja uudistumista tukevaan osuuteen sekä valtioneuvoston korkeakoulu- ja tiedepoliittisia tavoitteita tukevaan osuuteen.

Teknolohiateollisuus ry pitää tärkeänä, että pääosa strategiaperusteisesta rahoituksesta kohdistuisi ammattikorkeakoulun omaa strategiaa ja uudistumista tukeviin toimenpiteisiin ja että valtioneuvoston korkeakoulu- ja tiedepoliittisia tavoitteita tukeva osuus perustuisi näitä tavoitteita edistäviin ohjelmiin.

Näemme erityisen tärkeänä, että ammattikorkeakoulujen ohjaus ja rahoitus mahdollistaa ja kannustaa yhteiskunnallisen vaikuttavuuden, mukaan lukien elinkeinoelämän kanssa tehtävän yhteistyön lisäämiseen, ja vauhdittaa korkeakoulujen profiloitumista, erikoistumista ja keskinäistä yhteistyötä ja työnjakoa. Ammattikorkeakoulun toimintaa läpileikkaavan kansainvälisyyden tulee olla yksi tärkeistä tarkastelunäkökulmista arvioitaessa korkeakoulun strategian uskottavuutta suhteessa tavoitteisiin ja korkeakoulun visioon.

Teknolohiateollisuus ry katsoo, että uuden luominen edellyttää entistä strategisempaa yksityisen ja julkisen sektorin sekä julkisella sektorilla eri hallinnonalojen välistä yhteistyötä. Esimerkiksi innovaatiotoimintaa, tutkimusta, yliopisto- ja ammattikorkeakoulutusta ja työperäistä maahanmuuttoa koskevassa

päätöksenteossa koordinaation tarve kasvaa. Valtioneuvoston politiikkatavoitteiden toteuttamiseen varattavia resursseja voisikin olla tarkoituksenmukaista koota muutamaksi hallinnonalat ylittäväksi ohjelmaksi, joilla on kuitenkin selkeät ja mitattavissa olevat tavoitteet ja päämäärät.

Teknolohiateollisuus ry pitää tärkeänä, että korkeakoulujen toimintaa ja toimintaympäristöä koskevaa tietopohjaa ja strategioiden tarkasteluprosessia kehitetään aktiivisesti. Kehittämisen tavoitteena tulisi olla sekä OKM:n myöntämän strategiaperusteista rahoitusta koskevan päätöksenteon läpinäkyvyyden lisääminen, toimivien ja tehokkaiden ratkaisujen löytäminen digitalisaation ja jatkuvan oppimisen kaltaisiin kansallisiin haasteisiin sekä korkeakoulujen rakentava haastaminen (vrt. tutkimuksen profihaku) omassa strategiatyössä. Teknolohiateollisuus ry pitää hyvänä myös vision toimeenpanoa valmistelleen työryhmän ehdotusta korkeakoulujen vuoteen 2030 asti ulottuvista päivitettävistä strategioista, niiden avaamisesta ja sidosryhmien kytkemisestä intensiivisemmin mukaan keskusteluun Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen 2030 vision toimeenpanosta ja toteutumisesta.

Jatkuvan oppimisen ja työllistymisen ja sen laadun painoarvon kasvattaminen tärkeää.

Teknolohiateollisuus ry pitää erittäin positiivisena, että ehdotetussa rahoitusmallissa jatkuvan oppimisen ja yhteistyön indikaattorin painoarvo kasvaa 5 prosentista 9 prosenttiin.

Osaamisen ennakointi on työelämän murroksesta johtuen yhä haastavampaa. Seuraamalla aktiivisesti opiskelijoiden laadullista työllistymistä, korkeakoulujen mahdollisuudet ennakoida murroksia paranevat. Parhaimmillaan käytäntö tukee myös alumnien ja korkeakoulujen verkottumista ja jatkuvaa oppimista. Pidämme hyvänä, että työllistymisen ja työllistymisen laadun painoarvoa esitetään lisättäväksi rahoitusmallissa.

Ehdotetun mallin perusteella työllistymisen ja työllistymisen laadun rahoitustekijät muodostuisivat a) voimassa olevaa rahoitusmallia vastaavasti työllistymisestä vuosi valmistumisen jälkeen (yrittäjät painotettuna kahdella) sekä b) lisäyksenä ehdotettavasta uraseurantakyselyn vastausten pisteiden yhteenlasketusta määrästä. Teknolohiateollisuus ry pitää ehdotusta muuten tarkoituksenmukaisena, mutta ei näe tarvetta painottaa yrittäjyyttä muusta ammattitaitoa vaativista tehtävistä poikkeavasti. Osuvampaa olisi painottaa ammattikorkeakouluista valmistuvien työllistymistä kasvaviin pk-yrityksiin yleisemmin riippumatta yrityksen omistuspohjasta.

Teknolohiateollisuus ry pitää perusteltuna, että toinen saman tasoinen tutkinto huomioitaisiin rahoitusmallissa pienemmällä kertoimella ja että malli tällä tavoin kannustaisi aiemmin hankitun osaamisen tunnistamiseen ja tunnustamiseen.

Ammattikorkeakoulujen työelämälähtöisyyden tulee näkyä sen järjestämässä koulutuksessa, tki-toiminnassa ja rahoitusmallissa.

Teknologiateollisuus ry katsoo, että aidosti työelämälähtöisillä ammattikorkeakouluilla on mahdollisuus hyvinkin strategiseen ja pitkäjänteiseen yhteistyöhön yritysten ja muun työelämän kanssa ja sitä kautta myös rahoitus- ja resurssipohjan laajentamiseen. Pidämme hyvänä, että ulkopuolisen rahoituksen painoarvo on 9 % ja painottuu näin enemmän kuin esimerkiksi julkaisut. Ammattikorkeakoulujen profiilin mukaisesti on hyvin perusteltua, että ylempään ammattikorkeakoulututkintoon johtava koulutus kytkeytyy jatkossakin läheisesti työn murrokseen ja huomioi alueelliset työelämän tarpeet.

Tutkintojen alakohtaiset kertoimet oikean suuntaisia.

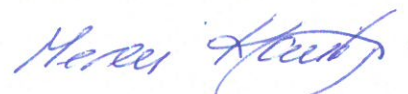
Myös esitetty siirtyminen alakohtaisiin OKM:n asetuksen mukaisiin tutkinto-kohtaisiin kertoimiin parantaa tilannetta nykyisestä kalliilla ja Suomen kannalta tärkeillä osaamisalueilla. Teknologiateollisuus ry katsoo kuitenkin, että kalleimmilla ja kansainvälisesti hyvin kilpailluilla tekniikan aloilla - kuten sähkö-, automaatio- ja tietoliikennetekniikka, kone- ja tuotantotekniikka ja biotekniikka - tutkintoja tulisi painottaa korkeimmalla kertoimella (kerroin 3). Osaamisalueina nämä ovat elintärkeitä ajatellen yhteiskunnan toimivuutta ja suuria globaaleja haasteita. Lisäksi osaajatarpeen arvioidaan näillä aloilla entisestään kasvavan. Korkeakoulutasolla pystytään helpommin tasaamaan pienten alojen mahdollista rahoitusvajetta, edellä mainituilla opiskelijamäärältään suurilla tekniikan aloilla tämä on kuitenkin vaikeampaa. Kansallisen rahoitusmallin ei pitäisi myöskään ohjata korkeakouluja suuntaamaan koulutustarjontaa halvemmille aloille vaan ennakoituja korostuvia osaamistarpeita vastaavasti.

Helsingissä, 14.12.2018

Teknologiateollisuus ry

Matti Mannonen
Johtaja, elinkeinopolitiikka

Mervi Karikorpi
Innovaatiojohtaja